

ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCES

Çevrimiçi Müzik Bilimleri Dergisi

OTİZM ve MÜZİK

AUTISM and MUSIC

Atıf/Citation

Ergül, E. ve Öztosun Çaydere, Ö. (2021). Otizm ve müzik. *Online Journal Of Music Sciences*, 6 (2), 236-252. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1037094>

Ebru ERGÜL

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, ergulebru0808@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-2345-6789>

Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, ocaydere@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-1987-6128>

Cilt/Volume: 6

Sayı/Issue: 2

Aralık/December 2021

Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 15.12.2021

Kabul Tarihi/Accepted: 30.12.2021

Yayın Tarihi/Published: 31.12.2021

<https://doi.org/10.31811/ojomus.1037094>

ÖZ

Bireylerin yaşadıkları toplumda sosyal kabul görebilmeleri ve kendilerini o toplumun bir parçası olarak düşünebilmeleri için, toplum yapısına uygun davranmaları gerekmektedir fakat bazı bireyler dünyaya farklılıkları ile gelmekte ve sosyal uyum konusunda dezavantajlı olabilmektedirler. Bu grupların bir kesimini de otizmliler oluşturmaktadır. Otizmlilerle sosyalleşebilmesi, topluma kazandırılabilmesi için özel eğitim almaları gerekmektedir ki bu eğitimin bir parçasını da müzik oluşturmaktadır. Bu araştırma otizmlilerde yapılan müzik uygulamalarının mevcut durumunun ortaya konması, bu alanda Türkiye’de yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin hangi otizm gruplarında ne tür müzikal yöntemlerle hangi materyallerle ve hangi yaş gruplarında çalışıldığının tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, bu alanda çalışmak isteyen yeni araştırmacılar için kaynak oluşturması ve bu bağlamda literatüre katkı sağlaması açısından önemlidir. Araştırma nitel çerçevede durum çalışması modelinde yapılmıştır. Otizm anahtar kelimesiyle taranan ve konusu müzik olan 10 tez araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış, içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Bulgular alt problemler çerçevesinde açıklanmıştır. Araştırmada, yapılan çalışmalarda müziğin hem araç hem de amaç olarak kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Anahtar Kelimeler,

Anahtar Kelimeler: Otizm, otizm ve müzik, özel eğitim, özel eğitim ve müzik.

ABSTRACT

In order for individuals to be socially accepted in the society they live in and to think of themselves as a part of that society, they need to behave in accordance with the social structure, but some individuals come into the world with their differences and therefore, they may be at a disadvantage in terms of social adaptation. Some of these groups are individuals with autism. In order for individuals with autism to be socialized and integrated into society, they should receive special education, and a part of this education is music. The aim of this study is to reveal the current situation of music practices made with individuals with autism, to determine which autism and age groups are studied with, what kind of musical methods are applied and which materials are used in master's and doctoral theses in this field in Turkey. The study is important in terms of creating a resource for new researchers who want to work in this field and contributing to the literature in this context. The study was conducted with the case study model within the framework of qualitative research. The sample of the study consists of 10 theses, the subject of which is music, and searched with the keyword autism. Data were collected through document review and analyzed through content analysis. Findings are explained within the framework of sub-problems. In the study, it was concluded that music was used both as a mean and as an end in the theses.

Keywords: Autism, autism and music, special education, special education and music.

1.GİRİŞ

Toplumunu oluşturan en küçük birim dediğimiz insan, içinde bulunduğu toplulukta uyumlu bir şekilde yaşayabilmek, kendini o topluma ait hissedebilmek, sosyal kabul görebilmek için, yaşadığı toplumun yapısına uygun davranmalıdır. Ancak bazı bireyler dünyaya farklılıkları ile gelmekte, yaşlıları gibi normal gelişim gösterememekte ve sosyal uyum konusunda diğer bireyler kadar etkin olamamaktadırlar. Bu kişilerin yukarıda bahsi geçen yetileri kazanabilmeleri için, özel bir eğitime ihtiyaçları vardır. Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, bu kişileri “özel eğitim gerektiren birey” adı altında, “Bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren birey” olarak tanımlamıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Özel eğitimi kabaca, özel gereksinimi olan bireylerin belli sistematikte ve belli koşullarda formal yolla kişiselleştirmiş olarak aldıkları eğitim şeklinde tanımlayabiliriz. Özel eğitim hizmetlerinin amacı; “Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri esas alınarak; özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kapasitelerini en üst düzeyde kullanmaları, üst öğrenime, meslek hayatına ve toplumsal yaşama hazırlanmalarını amaçlar” (MEB, 2018).

Özel eğitim gereksinimi olan bireyler, ortak özellikleri, eğitim ihtiyaçları, tedavi ihtiyaçları açısından çeşitli gruplara ayrılmaktadırlar. Otizm de bu gruplardan sadece bir tanesidir. Günümüzde nörolojik bir problem olarak bilinen Otizm Spektrum Bozukluğu, “American Psychiatric Association (APA,) tarafından 2013 yılında yayınlanan, Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders-5 (DSM-5)’e göre; “sosyal etkileşim ve iletişim becerilerinde yetersizlik, aynı zamanda sınırlı-yineleyici davranış örüntüleriyle kendini gösteren ve erken gelişim evresinde ortaya çıkan bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır” (APA, 2013, aktaran Yarımkaaya, 2016).

Otizm Spektrum Bozukluğu olan birey ise, MEB tarafından, “sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişim, ilgi ve etkinliklerdeki sınırlılıkları nedeniyle yoğun özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey” (MEB, 2020) olarak tanımlanmıştır.

Otizmin tarihçesine bakıldığında, otizmle ilgili ilk makalenin 1943’te Amerika’nın ilk çocuk psikiyatru Leo Kanner tarafından yazıldığı görülmektedir. Kanner bu çalışmasında 11 adet çocuğu incelemiş çocukların ‘aşırı otistik yalnızlık’ gösterdiklerinden ve buna ek olarak çocukların fiziksel özelliklerinde hiçbir farklılıkları olmadıkları fakat davranışsal olarak çok farklı olduklarını ifade etmiştir. Kanner’ın gözlemine ilişkin bahsettiği takıntılı davranışlar, iletişim sorunları ve aynılıkta ısrar etmek gibi özellikler bugün de otizm spektrum bozukluğu özellikleri olarak kabul görmektedir (Heflin ve Alanio, 2007; Kanner, 1943; Schreibman, 2005; Volkmar ve Wiesner, 2004, aktaran Kırcaali İftar, 2015, s. 5).

“Asperder’de Kanner’den bağımsız olarak 1944’te otizmi, yaklaşık 10000 çocuktan 4’ünde doğumda ya da doğumdan sonraki ilk 30 ayda görülen, davranışla ilgili bir sendrom şeklinde tanımlamıştır” (Darıca ve diğerleri, 2017, s. 18). Ayrıca, 1961 yılında, Dr. Mildret Creak öncülüğünde toplanan konsey tarafından, otizmin belirtilerini daha net bir şekilde ortaya koymak amacıyla ‘dokuz nokta’ adı verilen bir teşhis ölçütü geliştirilmiştir. Bu ölçüte göre otistik çocuk,

- Kendi kişisel kimliğinin farkında olmaması,
- Belli nesnelere bağımlılık geliştirmesi,
- Nesnelere amacına yönelik kullanamaması,
- İçinde bulunduğu ortamdaki değişikliklere karşı tepki göstermesi,
- Mevcut normal ya da özel zihinsel yeteneklere sahip olmanın yanı sıra gözlenen genel bir gerilik olması gibi özelliklere bağlı olarak tanımlanmasıdır (Darıca ve diğerleri, 2017, s.18) şeklinde ifade edilmiştir.

1980’lerde otizmin daha çok tanılama ve sınıflama alanları ilgi görürken, 1990’lara gelindiğinde, otizmin nedenlerinin incelenmesi için ilk geniş kapsamlı biyomedikal çalışmalar başlamıştır. 1994 yılında bu araştırmaları desteklemek amacıyla, Otizm Araştırmaları İçin Ulusal Birlik (NAAR: National Alliance for Autism Research) kurulmuştur. 2001’de Uluslararası Otizm Araştırmaları Cemiyeti (İNSAR) ve ABD’de kurulan Ulusal Araştırma Konseyi (National Research Council) faaliyet göstermeye başlamıştır, ki bu konsey tedavi, terapi ve eğitim uygulamalarının bilimsel dayanaklarını sorgulamaktadır. Bunların yanında yine ABD’de Ulusal Otizm Merkezi (NAC) kurulmuştur (Kırcaali İftar, 2015, s. 8-9-10).

Ebeveynlerin, otistik bir çocuğa sahip olduklarını erken yaşta fark etmeleri, çocuklarının tedaviye erken başlamalarına ve doğru bir eğitim almalarına sebep olacağından önem arz etmektedir. Bu durumun belirlenmesine ilişkin, bazı klinik bulgular olduğu söylenebilir. Şöyle ki, bebeğin 8 aylık olması ile otizmin belirtilerinden şüphelenilebilir. Karşılıklı ortak dikkatin gelişmemesi, yeterli süre ve kalitede anlamlı bir iletişimin göz göze sağlanamaması, taklit yetisinde ve jest gelişiminde bozukluk otizmin başlıca özelliklerdir (Korkmaz, 2010). Bazı araştırmalara göre otistik bebekler iki tür davranış sergilemektedirler. Bunlardan biri sürekli ağlama gibi huzursuz davranışlarırken bir diğeri sakin ve tepkisiz bir biçimde günü tamamlamaktır (Darıca ve diğerleri, 2017, s. 34).

OBS’nin nedenleri kesin olarak bilinmemekle birlikte son yıllarda biyolojik nedenlere dayandırılmış, birtakım ilaçlar kullanılması yoluna gidilmiş fakat etkin sonuç alınmadığı görülmüştür. 1960 yılından itibaren tedavi için en iyi yolun eğitim olabileceği görüşü benimsenmiştir. “Otistik çocukların eğitiminde genelde ‘Davranış Değiştirme Modeli’ne dayalı eğitim programları kullanılmıştır”. Bu modelin temel amacı, otistik bireyin davranışlarını ortaya

koyup, olumsuz davranış problemlerini yapılandırarak azaltmak ve bireyin ihtiyacı olan bilgi ve becerileri kazandırmaktır (Darıca ve diğerleri, 2017, s. 73-74).

Otistik çocukların eğitim sürecinde kullanılan disiplinlerden biri de şüphesiz müziktir. Müziğin ilk çağlardan itibaren insan hayatına bir iletişim aracı olarak girdiği, zamanla psikoloji sosyoloji, tıp ve eğitim bilimleri gibi pek çok alanda kendisine yer bulduğu bilinmektedir.

Uçan (2018)'a göre müzik, "duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş (örüntülenmiş) seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür" (Uçan, 2018, s. 5).

Say (2019)'a göre müzik, "insana duyup düşündüklerini seslerle anlatma olanakları veren bir dildir" (Say, 2019, s. 19). Bu dilin anlaşılır olması, seslerin birbiri ardına gelerek bir anlam ifade etmesine bağlıdır. Müziğin anlamı, kişilerin yaşamı karşısındaki davranışlarını ifade eder. Müziğin ortak bir dil özelliği vardır bu nedenledir ki farklı toplum yapılarına sahip insanlar müzik yolu ile anlaşabilmiştir (Say, 2019, s. 19). Bu bağlamda otistik bir bireyin iletişim problemlerini ve sosyal fobilerini ortak dil dediğimiz müzik dili ile çözümlene fikrini bu temele dayandırmak yanlış olmayacaktır.

Otistik çocukların eğitimlerine ilaveten kullanılan pek çok terapi yöntemi vardır. Bunlar duyuşsal bütünleştirme terapisi, işitsel bütünleştirme terapisi, müzik terapi, sanat terapisi, drama terapisi, yunuslarla terapi, ata binme terapisi olarak 6 başlık ile açıklanmıştır. "Müzik terapisi, birlikte şarkı söyleme, enstrüman çalma ve müziğe dansla eşlik etme etkinlikleri aracılığıyla sertifikalı terapistler tarafından uygulanan terapi yöntemidir" (Tohum Otizm Vakfı ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Danışma Hizmetleri, 2012). American Music Therapy Association (2014)'e göre, Müzik Terapisi, onaylanmış bir müzik terapi programını tamamlamış, sertifikalı bir profesyonel tarafından terapötik bir ilişki içinde kişiselleştirilmiş hedeflere ulaşmak için müzik müdahalelerinin klinik ve kanıta dayalı kullanımınıdır (Amerikan Müzik Terapi Derneği, 2014).

Garison'un çalışmasında bahsettiği üzere, "Müzikle tedavi'nin tarihi tıp tarihine kadar dayanmaktadır çünkü tedavi araçları genellikle birlikte kullanılmıştır". Örneğin Homer'in ameliyatlarında müziği kullandığı bilinmektedir. Askulap, Cicero, Celsun gibi isimler de tedavilerinde müziği kullanmış ve hastaları üzerindeki iyi etkisinden bahsetmiştir" (Güvenç, 1985).

Eski inanışlarda insanların, ses ile ruhsal hastalıkları tedavi ettikleri bilinmektedir.

İlkel kabilelerdeki inanişaya göre ister canlı ister ölü olsun her varlık kendisine ait gizli bir şarkıya sahiptir. İşte o canlının tepki göstereceği bu ses ve şarkı ile büyü yapılacak varlık yok edilebilir. Bu sebeple bu ses gizli tutulurdu. İlkel kabilelerdeki sihirbaz doktorlar, hastanın veya O'nun bedenindeki kötü ruh'un ses ve şarkısını bularak O 'nu iyi etmeye

çalışırlardı. Büyücü bu suretle hastanın bedenindeki kötü ruhla temasa geçirdi (Alvin, 1966, aktaran Güvenç, 1985).

Dr. Willer Van de Wall, 1920 yılında Amerika'nın Pensil vanna ve New York eyaletlerinde, hastane ve hapisanelerde müziğin insan ruhu üzerine etkilerini araştırarak, müzik terapinin ilk adımını atanlardan olmuştur. Müziğin insan ruhu üzerine sakinleştirici etkileri olduğunu söylemişlerdir. (Grebene, 1978, aktaran Güvenç, 1985)

Eski Türk devletlerinde de müzikle tedavi örneklerine rastlamak mümkündür. Hun, Köktürk ve Uygur devletlerinde din, büyü ve tedavi işleriyle uğraşan kamlar, müziği dini ve ilahi, özelliğinin yanında, sağaltımsal, tedavi amacı ile de kullanmışlardır (Göher Vural, 2016, s. 70). İnanışa göre “kamlar yer ile gök arasında ve kötülük veren ile iyiliği sağlayan ilahlar arasında iribatı sağlayan kimseler konumunda olmuşlardır” (Göher Vural, 2016, s. 217). Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde bu amaç için yapılan hastaneler olduğu bilinmektedir. Selçuklu döneminde Kayseri ilinde yapılan Gevher Nesibe Şifahanesi buna örnektir. Bu dönemde yapılan hastanelerde müzikle tedavi yapıldığına ilişkin kaynaklar mevcuttur. Örneğin Serraç isimli yazarın eserinde, Sevda (Histeri) hastalığının hoş nağmelerle tedavi edildiği belirtilmiştir (Uslu, 2010, s. 209).

Osmanlı döneminden ise, Nurettin Hastanesi, Amasya Darülsifası, Süleymaniye Tıp Medresesi, Edirne Darülsifası, Enderun Hastanesi örnek verilebilir. Bunlardan Amasya Darülsifası, dünyadaki ilk müzik ve su sesiyle hasta tedavi edilen merkez olmasıyla diğerlerinden ayrılır. Burası hem tıp öğrencilerinin yetiştirildiği hem de hastaların tedavi edildiği günümüz tıp fakülteleri sistemine benziyordu. Amasya Darülsifası'nda ses titreşimlerinin beyni doğrudan etkilemesi düşüncesinden hareketle ruh hastalarına müzik terapi uygulanıyordu (Terzioğlu, 1993, aktaran Çoban, 2020, s. 45-48).

Türkiye'de müzikle tedavi çalışmaları yapılan kurumlara gelirsek, TÛMATA (Türk Musikisini Araştırma ve Tanıtma Grubu), TÛTEM (Türk Tedavi Musikisi Uygulama ve Araştırma Grubu) ve MÛTEM (Müzik Terapi Uygulama ve Araştırma Merkezi)'dir. TÛMATA, 1976 yılında, Türk musikisinin doğuşunu, gelişmesini, tedavi değerini, repertuar ve enstrüman zenginliğini araştırmak ve tanıtmak amacı ile Yard. Doç. Dr. Rahmi Oruç Güvenç tarafından kurulmuştur (<https://tumata.com/tumata-tr/>). TÛTEM, 2004 yılında Adnan Çoban Tarafından kurulmuş, MÛTEM ise, 2013 yılında müzik terapisinde çağdaş tıbbın, psikoloji ve psikiyatride kullanılan çeşitli yöntemlerini uygulamalarla zenginleştirip eğitim-öğretime katkısı olan araştırmalar yapmak amacıyla Üsküdar Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulmuştur (Yılmaz ve Can, 2019).

Müzik terapi, reseptif uygulamalar ve arşetipikal hareketler olarak ikiye ayrılır.

Arşetipikal hareketlerde ana düşünce; unutulmuş duyguları yeniden uyarmak ve yeni duygular üreterek kişinin içinde bulunduğu hâli değiştirmek ve sağlıklı yaşama şartlarına

adaptasyonunu sağlamaktır. Bu amaçla, uygun hareketlerle, tabiatta bozulmadan, devam eden uyuma ve dengeye ulaşma faaliyeti olarak tarif edilebilecek olan seans; pentatonik ve yarı pentatonik ve otantik olarak yaşayan Türk musikisi repertuarı ile tabii, otantik enstrümanların icra beraberliğinde yürütülmektedir (<https://tumata.com/muzik-terapi/arsetipikal-hareketler>).

“Reseptif müzik terapi, müzikal dinleme aktivitesinin terapötik ortamda terapötik amaçlarla ve bir müzik terapist tarafından terapötik ilişki içerisinde uygulanmasıdır”. Reseptif müzik terapisi, algılama ve kavramaya dayalı bir etkileşimi ifade ederken, müzik dinleme yoluyla yapılan aktiviteleri içerir. Önceleri pasif terapi olarak adlandırılmışsa da son zamanlarda bu tabir terk edilmiştir çünkü hiçbir müzik aktivitesinin pasif olamayacağı görüşü hakim olmuştur. İnsan hareket etmeksizin müzik dinlese bile, ruh dünyasında, bedeninde ve duygularında hareketlilik söz konusudur (Çoban, 2020, s. 103). Müzik terapisi alan otistik bir bireyden, aşağıda ifade edilen kazanımlara ulaşması beklenmektedir.

- Duygusal bağ kurma: Müzik terapisinde bulunan etkinliklerin, çocuğun terapistle ve başkalarıyla duygusal bağ geliştirmesine yardımcı olması beklenir.
- Sözel ve bedensel dilin kullanımını artırma: Müziğin iletişim isteklerini artırması beklenir.
- Davranış sorunlarını azaltma: Enstrüman kullanımı ve dans sırasında çocuğa görsel, dokunsal ve işitsel uyarılar birlikte ulaşır. Bu uyarımların çocuğun ince ve kaba devinsel gelişimini arttırabileceği ve uygun olmayan davranışlarını azaltabileceği düşünülür.
- Başarı duygusunu yaşatma: Enstrüman çalmak, şarkı söylemek ya da dans etmek çocuğun başarı duygusunu yaşamasını sağlayabilir. (Tohum Otizm Vakfı ve Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Danışma Hizmetleri, 2012)

Bu araştırmada, otizm ve müzik konusuna olan yönelimlerin ortaya konması ve bu alana dikkat çekilmesinin gerekliliğinden yola çıkarak, “Türkiye’de otizm ve müzik alanında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezleri incelendiğinde mevcut durum nasıldır?” problemine ve aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- 1- Lisansüstü tezlerde müziğin amaç veya araç olarak kullanım durumu nasıldır?
- 2- Lisansüstü tezlerde örnekleme oluşturan katılımcıların yaş ve cinsiyet özelliklerine ilişkin durumu nasıldır?
- 3- Lisansüstü tezlerde kullanılan materyaller nelerdir?
- 4- Lisansüstü tezlerin yöntemlerine ilişkin durumları nasıldır?

1.1. Araştırmanın Amacı

Türkiye’de otizm ve müzik alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin hangi otizm grubunda, ne tür müzikal yöntemlerin, hangi materyallerle, hangi yaş guruplarına uygulandığının tespit edilmesi ve bunların mevcut durumunun ortaya konması araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Araştırma, bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara kaynak oluşturması ve yeni araştırmalara zemin oluşturması açısından önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırma nitel çerçevede, durum çalışması modelinde yapılmıştır. “Durum çalışması; (1) güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan, (2) olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı, (3) birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir” (Yin,1984, aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 289).

Araştırmada, Ulusal Tez Merkezi’nde “otizm” anahtar kelimesiyle tarama yapılmış ve 525 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Ulaşılan 525 lisansüstü tez, konularına göre incelenmiş ve konusu müzik olan 13 lisansüstü tez tespit edilerek araştırmanın evreni belirlenmiştir. Örneklem olarak ise müziksel uygulamalar içeren ve tam metin erişimine izin verilen tezlerden, uygun olan 10 tez seçilmiştir. Son tarama 26.05.2021 tarihinde gerçekleştirildiği için bu tarihten sonra bitirilmiş tezler konuya ilişkin inceleme dışında tutulmuştur.

Bu araştırmaya ilişkin veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 189).

Araştırmada veriler içerik analiz yoluyla çözümlenmiştir. “İçerik analizinde temelde yapılan birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242). Verilerin analizi kapsamında 10 tez, müziğin amaç ya da araç olarak kullanım durumuna, örneklem guruplarına, uygulamada kullanılan materyallerine ve yöntem durumlarına ilişkin basamaklar çerçevesinde önce okunarak incelenerek kavramlar belirlenmiştir. Bu kavramlar kapsamında analiz edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın örneklemine oluşturan lisansüstü tezlerin genel özellikleri aşağıda Tablo 1.’de mevcuttur.

Tablo 1.*Örnekleme Oluşturan Lisansüstü Tezlerin Genel Özelliklerine İlişkin Durum*

Sıralama	Tezin Adı	Yıl	Program	Enstitü	Üniversite
1. TEZ	Müziğin Bir Yaygın Gelişimsel Bozukluk Tipi Olan Otizmde Ortaya Çıkan Problemler Davranışlar Üzerindeki Etkisi: Ritim Uygulaması Çerçevesinde 4 Örnek Olay	2008	Yüksek Lisans	GSE*	Dokuz Eylül Ü.
2. TEZ	Otizm Tanısı Almış Bir Çocuğun Müziğe ve Müzik Çalışmalarına Verdiği Tepkilerin Betimlenmesi	2010	Yüksek Lisans	EBE***	Marmara Ü.
3. TEZ	Otistik Çocuklarda Müzik Atölyesi Çerçevesinde Ortaya Çıkan Sözsüz İletişim İşaretlerinin İncelenmesi	2010	Yüksek Lisans	SBE**	İstanbul Ü.
4. TEZ	Otistik Çocuklarda Müzik Eğitimi	2010	Yüksek Lisans	SBE	Kırıkkale Ü.
5. TEZ	Otistik Bir Öğrenciye Adı Söylenen Çalgıyı Gösterebilme Öğretiminde Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Etkilliliği	2011	Yüksek Lisans	EBE	Marmara Ü.
6. TEZ	Temel Motor Becerilerini Kullanabilen Otizm Özelliği Gösteren Çocuklarda İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Orff-Schulwerk Yönteminin Kullanımı	2014	Yüksek Lisans	SBE	Afyon Kocatepe Ü.
7. TEZ	Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Sosyal Beceri Kazandırmada Sosyal Öykü ve Müzikli Sosyal Öykü Uygulamalarının Etklilik ve Verimliliklerinin Karşılaştırılması	2016	Doktora	EBE	Necmettin Erbakan Ü.
8. TEZ	Çocuk Şarkılarının Otizmlilerdeki Konuşma Problemlerine Etkileri	2019	Yüksek Lisans	SBE	Afyon Kocatepe Ü.
9. TEZ	Orff Yaklaşımı İle Hazırlanan Müzik Etkinliklerinin Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrencilere Öğretiminde Eş Zamanlı İpucuyla Öğretimin Etkilliliği	2019	Yüksek Lisans	EBE	Marmara Ü.
10. TEZ	Müzik Eğitimi Yoluyla Otizmlilerdeki Bireylerin Melodik ve Ritmik Duyma Becerilerinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Eylem Araştırması	2020	Yüksek Lisans	GSE	Erciyes Ü.

*Güzel Sanatlar Enstitüsü. GSE **Sosyal Bilimler Enstitüsü. SBE ***Eğitim Bilimleri Enstitüsü. EBE

(Not: Bulgularda tezlerin incelenmesi aynı sırayla yapılmıştır.)

Tablo 1.'de tezlerin genel özellikleri incelendiğinde, dokuzunun yüksek lisans tezi birinin ise doktora tezi olduğu, 2008 yılı ile 2020 yılları arasında çalışıldığı, dördünün Sosyal Bilimler Enstitüsü, dördünün Eğitim Bilimleri Enstitüsü, ikisinin ise Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde çalışıldığı görülmektedir. Üniversitelere göre dağılım incelendiğinde tezlerden üçünün Marmara Üniversitesi, ikisinin Afyon Kocatepe Üniversitesi, diğer tezlerin ise İstanbul Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde çalışıldığı görülmektedir.

3. BULGULAR

Birinci Alt Problem ve Çözümü: "Lisansüstü tezlerde müziğin amaç veya araç olarak kullanım durumu nedir?" alt probleminin çözümü aşağıdaki açıklanmıştır.

Tablo 2.

Lisansüstü tezlerde müziğin amaç veya araç olarak kullanımına ilişkin durum

Tezler	Araç	Amaç	Müziğin Kullanım Durumu
1. Tez	X	X	Müzik eğitimi yoluyla otistik bireylerin tekrarlayan davranışlarında azalma olup olmadığının tespiti amaçlanmıştır. Uygulamalarda, planlanmış ritim çalışmalarının yanı sıra çocuğun ilgisine göre belirlenen şarkı söyleme, çalgı eğitimi ve dans çalışmaları da yapılmıştır. Dolayısıyla müzik hem araç hem amaç olarak kullanılmıştır.
2. Tez	X	X	Çalışma hem sosyal hem iletişimsel hem de müzikal amaçlar içermektedir. Müzikal hedefler; enstrümanları amacına uygun kullanma, şarkı söylenirken vücut hareketleri ve alkışla eşlik etme, ritim tutma gibi hedeflerdir. Bu hedefler aynı zamanda selamlaşma vedalaşma, sıra alma gibi sosyal davranışların kazanımına yardımcı olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla tezde müzik kullanımı hem araç hem amaç olmuştur.
3. Tez	X		Tez bir vaka çalışması örneğidir. Her bireye kendi özellikleri doğrultusunda şarkılar dinletilerek bireylerin davranışları ve sözel olmayan iletişim durumları video gözlem ile incelenmiştir. Müzik terapi yöntemlerinden reseptif tedavi tekniği kullanılmıştır.
4. Tez		X	Şarkı sözlerinin öğretimi, ezgi öğretimi, şarkı dinlenirken ritim tutma, marakas kullanma gibi kazanımlar hedeflenmiştir. Müzik doğrudan amaç olarak kullanılmıştır.
5. Tez	X		Amaç, otistik bireylere kavram öğretimidir. Çalgı isimleri öğretilmesi hedeflenmiştir. Müzik burada pekiştirici olarak kullanılmıştır. Örneğin marakas enstrümanını doğru gösteren çocuğa aferin diyerek şimdi marakas

			çalabilirsin gibi komutlar verilmiştir. Çalgının çalımı aşamasında öğretmen model olmuştur.
6. Tez	X	X	Amaç, iletişim becerisi kazandırmaktır fakat bu kazanımın yanında nota öğretimi ve ritmik kalıpların bireye çaldırılması gibi hedefler de söz konusudur. Dolayısıyla tezde müzik kullanımı hem amaç hem araç olmuştur.
7. Tez	X		Amaç, otistik bireylerde söz isteme ve izin isteme gibi sosyal beceri kazanımıdır. Bu kazanımlara ulaşmada müziksel öyküler dinletilmiş ardından hedeflere ilişkin sorular sorularak veriler kaydedilmiştir.
8. Tez	X		Amaç dil gelişimidir. Çocuk şarkıları kullanılarak bireylerin dil gelişimi sağlamaya çalışılmıştır.
9. Tez		X	Tezde Otistik bireylere, orff yaklaşımı ile eş zamanlı ipucu yöntemi kullanılarak, orff ritim aletlerinin kullanımı ve çocuk şarkıları öğretimi amaçlanmıştır. Bu yöntemle müzik eğitimi yapılmış, yöntemin etkililiği ortaya konmak istenmiştir.
10. Tez		X	Otistik çocuklarda ritmik ve melodik duyumun geliştirilmesi amaçlanmış bu amaç doğrultusunda bireye solfej ve piyano eğitimleri verilmiştir. Doğrudan müzik eğitimi yapılmıştır.

Tablo 2’de görüldüğü üzere, incelenen tezlerin 4’ünde müziğin araç olarak kullanıldığı, 3’ünde amaç olarak kullanıldığı, 3’ünde ise müziğin hem araç hem de amaç olarak kullanıldığı görülmektedir. Müziğin araç olarak kullanıldığı tezlerde, sosyal beceri gelişimi, iletişim becerileri, dil gelişimi, kavram öğretimi gibi kazanımlar amaçlanırken, müziğin amaç olarak kullanıldığı tezlerde solfej eğitimi, piyano eğitimi, nota öğretimi, ritim sazları ile eşlik edebilme, şarkı söyleyebilme gibi kazanımlar mevcuttur.

İkinci Alt Problem: “Lisansüstü tezlerde örnekleme oluşturan katılımcıların yaş ve cinsiyet özelliklerine ilişkin durumu nasıldır?” alt probleminin çözümü aşağıdaki açıklanmıştır.

Tablo 3.

Lisansüstü Tezlerde Örnekleme Oluşturan Katılımcıların Yaş ve Cinsiyet Özelliklerine İlişkin Durum

Sıralama	Katılımcıların Yaşları	Katılımcıların Cinsiyeti	Katılımcı sayısı
1. Tez	9-10-14	3 Erkek- 2 Kız	4
2. Tez	6	Erkek	1
3. Tez	15-16-18	Erkek	3
4. Tez	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	2

5.Tez	7	Erkek	1
6.Tez	Görsellerden katılımcının 10-12 yaş aralığında olabileceği tahmin edilmektedir		1
7.Tez	9-10-17	Erkek	3
8.Tez	7	Erkek	2
9.Tez	17 – 18	2 Erkek-1 Kız	3
10.Tez	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	1

Tablo 3'te görüldüğü üzere incelenen tezlerde genel olarak az sayıda katılımcı ile çalışıldığı görülmektedir. Tezlerin katılımcılarının, 14'ünün erkek, sadece 2'sinin kız olduğu saptanmıştır. 4. ve 10. tezlerde, katılımcıların yaş ve cinsiyetine ilişkin bir bilgi verilmemiştir. 6.tezde ise, katılımcının erkek olduğu belirtilmiş, fakat yaşına ilişkin bilgi paylaşılmamıştır. Ayrıca Tezlerin tümünde, katılımcı seçiminde bireylerin belirli ön koşullara sahip olmaları gözetilmiştir. Katılımcılardan beklenen ön koşullar, OBS tanısı almış, işitme kaybı olmayan, sözel yönergeleri yerine getirebilen, kaba ve ince motor becerileri gelişmiş, sese karşı duyarlılığı olmayan, görsel ve işitsel uyaranlara dikkatini en az iki dakika yöneltebilen (bazı çalışmalara göre 5 dakika), yönergeleri takip edebilen, şeklinde ifade edilmiştir.

Üçüncü Alt Problem: “Lisansüstü tezlerde kullanılan materyaller nelerdir?” alt probleminin çözümü aşağıdaki açıklanmıştır.

Tablo 4.

Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Materyallere İlişkin Durum

Sıralama	Kullanılan Materyaller
1.Tez	Piyano, gitar, darbuka, org, belirlenen şarkılar materyaller arasındadır. Darbuka ve uygulama için belirlenen 44 adet ritim kalıbı kullanılmıştır.
2.Tez	Gitar, Zilli tef, Marakas, Glockenspiel, Bendir, Bongo, Darbuka, Mızık
3.Tez	Katılımcılara dinletilen şarkılar, materyal olarak kullanılmıştır.
4.Tez	Çocuk şarkıları ve deneğin ritim tutması için marakas kullanılmıştır.
5.Tez	Marakas, Metelefon ve Mızık (Çeldirici çalgı olarak davul, def gitar, blok flüt, ritim zili, org, Saplı zil Agogo, Darbuka, Ritm yumurtası, Parmak Zili, Çelik üçgen, Derili Zilli, Def Saplı, davul, Sipsi Kastanyet)
6.Tez	Orff müzik aletleri kullanılmıştır. (Deneğin kullanması için) Notaların öğretimi için renkli kağıtlara hazırlanan görseller.
7.Tez	İzin isteme ve yardım isteme davranışlarının kazanımına yönelik hazırlanan şarkılar.
8.Tez	Minik kuş, Ali babanın çiftliği şarkıları materyal olarak kullanılmıştır.

9. Tez	Şarkı, şarkı eşlikleri için gitar, ritim çalışmaları için, zilli tef marakas, ritim çubukları kullanılmış.
10. Tez	Piyano ve Solfejler için Muammer Sun Solfej kitabı kullanılmış.

Tablo 4'te görüldüğü üzere incelenen tezlerde materyal olarak, orff ritim çalgıları, yazılmış ritim kalıpları, çocuk şarkıları, solfej eğitimi için, piyano ve Muammer Sun solfej kitabı, nota öğretimi için, renkli görseller kullanıldığı saptanmıştır.

Dördüncü Alt Problem: "Lisansüstü Tezlerin Yöntemlerine İlişkin Durumları Nasıldır?" alt probleminin çözümü aşağıdaki açıklanmıştır.

Tablo 5.

Lisansüstü Tezlerin Yöntemlerine İlişkin Durum

<i>Sıralama</i>	<i>Kullanılan Araştırma Yöntemleri</i>
1. Tez	Karma yapılı bir araştırmadır.
2. Tez	Niteliksel Araştırmalarda betimsel tek-denekli etkileşimsel durum çalışması deseni kullanılmıştır.
3. Tez	DeneySEL Araştırmadır. Çalışma bir vaka incelemesi örneğidir.
4. Tez	DeneySEL Araştırmadır. Tek denekli araştırma desenlerinden "Çoklu Başlama Düzeyi Deseni" içerisinde yer alan "Denekler Arası Çoklu Başlama Deseni" kullanılmıştır.
5. Tez	DeneySEL bir çalışmadır. Tek denekli araştırma modellerinden yoklama evreli davranışlar arası çoklu yoklama modeli kullanılmıştır.
6. Tez	DeneySEL Araştırmadır. Tek denekli deneySEL araştırma modeli kullanılmıştır.
7. Tez	DeneySEL araştırmadır. Karşılaştırmalı tek-denekli araştırma modellerinden uyarlamalı dönüşümlü uygulamalar modeli kullanılmıştır.
8. Tez	Araştırmada deneySEL model ve tarama modeli birlikte kullanıldığından karma yapılı bir modele sahiptir.
9. Tez	DeneySEL bir çalışmadır. Çalışmada Tek denekli araştırma modellerinden, denekler arası çoklu yoklama modeli kullanılmıştır.
10. Tez	Karma yapılıdır. Eylem araştırması olma yönüyle nitel, tek denekli araştırma modeli kullanılması yönüyle ise deneySEL bir araştırmadır.

Tablo 5.'te görüldüğü üzere. İncelenen tezlerin 3'ünün hem nitel hem nicel öğeleri barındırması nedeniyle karma araştırma yöntemi kullanılarak hazırlandığı, tezlerin tamamının ise deneySEL yöntem kullanılarak hazırlandığı görülmektedir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada; Türkiye’de otizm ve müzik alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin analizi amaçlanarak bu doğrultuda hangi otizm grubunda, ne tür yöntemlerin, hangi materyallerle, hangi yaş guruplarına uygulandığının tespit edilmesi ve mevcut durumun ortaya konması hedeflenen bu araştırmada; İncelenen tezlerde, otizm ve müzik konusunda müziğin hem araç hem de amaç olarak kullanıldığı, İncelenen tezlerde katılımcıların 6 ile 18 yaş aralığında olduğu, katılımcı sayısının en az 1 en fazla 4 olduğu, İncelenen tezlerde materyal kullanımında müziğin araç ya da amaç olarak kullanım durumuna göre farklılık olduğu, İncelenen tezlerde tamamının deneysel özellik gösterdiği, tespit edilmiştir. Bu araştırma kapsamında “otizm ve müzik” konusunda yeni araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Araştırmanın Etik Beyanı

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Online journal of music sciences’in hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazar(lar)ına aittir. Ayrıca ULAKBİM TR Dizin 2020 ölçütlerine göre çalışmada etik kurul onayını gerektiren herhangi bir veri toplamaya ihtiyaç duyulmamıştır.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %50
2. yazar katkı oranı: %50

Çıkar Çatışması Beyanı:

Yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- American Music Therapy Association, (2014). *What’s the music therapy?*
<https://www.musictherapy.org/about/musictherapy/> (ET: 04.05.2021).
- Çoban, A. (2020). *Müzik terapi*. (3. Baskı). Timaş Yayınları.
- Darıca, N., Abidoğlu, Ü. ve Gümüşçü, Ş. (2017). *Otizm ve otistik çocuklar*. (6. Baskı). Özgür Yayınları.
- Göher Vural, F. (2016). *İslamiyetten önce Türklerde kültür ve müzik Hun Kök Türk ve Uygur Devletleri*. (1. Basım). Ötüken Neşriyat.

- Güvenç, R. O. (1985). *Türklerde ve dünyada müzikle ruhi tedavinin tarihçesi ve günümüzdeki durumu* (Yayın No.80529) [Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Kırcaali İftar, G. (2015). *Otizm spektrum bozukluğu*. (2. Baskı). Daktylos Yayınevi.
- Korkmaz, B. (2010). Otizm: Klinik ve nörobiyolojik özellikleri, erken tanı, tedavi ve bazı güncel gelişmeler. *Türk Pediatri Arşivi Dergisi*, (45) 12. 37-44
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/141076>
- MEB, (2018). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği,
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=24736&MevzuatTur=7&MevzuatTerTip=5> (ET: 03.05.2021).
- MEB, (2020). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği,
http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_06/24163215_ozel_eYitim_yonetmeliYi_son_hali.pdf (ET: 03.05.2021).
- Say, A. (2019). *Müziğin kitabı*. (4. Baskı). Isık Yayınları.
- Tohum Otizm Vakfı. (2012). *Otizimde eğitim, terapi ve tedavi yöntemleri*. Tohum Otizm Vakfı.
- TÜMATA. <https://tumata.com/tumata-tr/> (ET: 20.05.2021).
- TÜMATA. <https://tumata.com/muzik-terapi/arsetipikal-hareketler/> (ET: 26.05.2021).
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi*. (4. Baskı). Arkadaş Yayınları.
- Uslu, R. (2010). *Selçuklu topraklarında müzik*. (1. Baskı). Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.
- Yarımkaya, E. (2016). *Akran aracılı uyarlanmış fiziksel aktivitelere katılan otizm spektrum bozukluğu olan bir bireyin iletişim becerilerindeki değişimlerin incelenmesi* (Yayın No.429482) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (11. Basım). Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.
- Yılmaz, B. ve Can, Ü. K. (2019). Türkiye’de müzik terapi uygulamalarında kullanılan müzikler. *Ulusal Toplum Araştırmaları Dergisi*; (13) 19. 592-620
<https://doi.org/10.26466/opus.584795>

Çalışma Kapsamında İncelenen Araştırmaların Kaynakçaları

- Berrakçay, O. (2008). *Müziğin bir yaygın gelişimsel bozukluk tipi olan otizmde ortaya çıkan problemli davranışlar üzerindeki etkisi: Ritim uygulaması çerçevesinde 4 örnek olay* (Yayın No.219788) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Gebelođlu, B. (2016). *Otizm spektrum bozukluğu olan bireylere sosyal beceri kazandırmada sosyal öykü ve müzikli sosyal öykü uygulamalarının etkililik ve verimliliklerinin karşılaştırılması* (Yayın No. 430669) [Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Gökmen, U. (2010). *Otizm tanısı almış bir çocuğun müziğe ve müzik çalışmalarına verdiği tepkilerin betimlenmesi* (Yayın No. 279868) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Karşiyakalı, D. M. (2011). *Otistik bir öğrenciye adı söylenen çalgıyı gösterebilme öğretiminde eşzamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği* (Yayın No. 298565) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Kılıç, Y. (2019). *Orff yaklaşımı ile hazırlanan müzik etkinliklerinin otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere öğretiminde eş zamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği* (Yayın No. 560445) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Oyman Özorak, Ö. (2019). *Çocuk şarkılarının otizimli çocuklardaki konuşma problemlerine etkileri* (Yayın No. 585531) [Yüksek Lisans Tezi, Afyon Karahisar Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Önal, O. (2010). *Otistik çocuklarda müzik eğitimi* (Yayın No. 308597) [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Sağırkaya, B. (2014). *Temel motor becerilerini kullanabilen otizm özelliği gösteren çocuklarda iletişim becerilerinin geliştirilmesinde orff-schulwerk yönteminin kullanımı* (Yayın No.372435) [Yüksek Lisans Tezi, Afyon Karahisar Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Taluy, T. C. (2020). *Müzik eğitimi yoluyla otizimli bireylerin melodik ve ritmik duyma becerilerinin geliştirilmesi üzerine bir eylem araştırması* (Yayın No. 651376)[Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Yılmaz, E. (2010). *Otistik çocuklarda müzik atölyesi çerçevesinde ortaya çıkan sözsüz iletişim işaretlerinin incelenmesi* (Yayın No. 271036) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

In order for individuals to be socially accepted in the society they live in and to think of themselves as a part of that society, they need to behave in accordance with the social structure, but some individuals come into the world with their differences and therefore, they may be at a disadvantage in terms of social adaptation. Some of these groups are individuals with autism. In order for individuals with autism to be socialized and integrated into society, they should receive special education, and a part of this education is music. The aim of this study is to reveal the current situation of music practices made with individuals with autism, to determine which autism and age groups are studied with, what kind of musical methods are applied and which materials are used in master's and doctoral theses in this field in Turkey. The study is important in terms of creating a resource for new researchers who want to work in this field and contributing to the literature in this context.

2. Method

The study was carried out with the case study model within the scope of qualitative research approach. While the population of the study consists of 525 postgraduate theses in the national thesis center with the keyword autism, the sample consists of 10 theses whose subject is music, with full text access allowed. In the study, the data were obtained through document analysis. Content analysis technique was used to analyze the data. At first, within the scope of the analysis of the data, concepts were determined by reading and examining 10 theses, within the framework of the steps related to the use of music as a mean or an end, sample groups, materials used in practice, and method situations. The analysis was tried to be done within the scope of these concepts.

3. Findings, Discussion and Results

In the study, it was concluded that music was used both as a mean and an end in the studies. In this context, it was determined that music was used as a mean in 4 of the theses, as an end in 3, and as both a mean and an end in 3 of them. With the use of music as a mean, gains such as supporting the language development and communication skills of autistic individuals, allowing them to express their feelings, improving the cognitive concept and body perception, and ensuring psychomotor development of them were aimed. In the use of music as an end, it was seen that musical notation teaching, solfeggio education and effective use of orff rhythm instruments were aimed in autistic individuals. In the examined theses, it was determined that the participants were between the ages of 6 and 18, and the number of participants was between at least 1 and at most 4 people.